

7. Khaimovich B.S. A course in English grammar / B.S.Khaimovich, V.I.Rogovskava. – М: Высшая школа, 1967. – 298 с.
8. Krifka M. Interdisciplinary studies on Information Structure / Feri, Fanselow and Krifka [Електронний ресурс] Режим доступу: http://amor.cms.hu-berlin.de/~h2816i3x/Publications/Krifka_InformationStructure.pdf
9. Morgan J. Elements of English Grammar: With a Postscript, Analysis, and an Appendix / Jonathan Morgan : Goodale & Burton, 1814. – 284 p.
10. Schwabe K. On Information Structure, Meaning and Form: Generalizations Across Languages / Kerstin Schwabe, Susanne Winkler: John Benjamins Publishing, 2007. – 566 p.
- 11 . Ward G. Information Status and Noncanonical Word Order in English / Gregory Ward, Betty J. Birner - Northwestern University: John Benjamins Publishing, 1998. – 314 p.

Надежда Литвиненко. Роль неопределённого артикля в выражении информационной структуры предложения в ранненовоанглийском языке.

В статье автор отстаивает мнение о том, что неопределённому артиклю в ранненовоанглийском языке свойственны функции маркировки старой и новой информации. Способность неопределённого артикля влиять на структурирование информации в тексте доказывается на основе анализа комедии ранненовоанглийского писателя У. Шекспира «Сон в летнюю ночь».

Ключові слова: неопределённый артикль, топик, фокус, информационная структура предложения, старая/новая информация.

Nadiya Lytvynenko. The role of the indefinite article in the sentence information structure in Early Modern English.

The author proves that the indefinite article in Early Modern English has a peculiar function of marking the old and new information. The ability of the indefinite article to influence the structuring of information in the text is proved on the basis of analyses of W. Shakespeare's comedy «Midsummer Night's Dream».

Key words: the indefinite article, topic, focus, sentence information structure, the old / new information.

УДК 811.11

О. О. Мачушник

ФУНКЦІЇ ОЗНАЧЕНОГО АРТИКЛЯ В ТВОРАХ В. ШЕКСПІРА

У статті доводиться, що англійський артикль почав набувати свого сучасного вигляду уже в ранньонновоанглійській мові. Контекстуальний аналіз здійснено на основі твору В. Шекспіра «Приборкання норовливої», проводячи паралелі з сучасною англійською.

Ключові слова: ранньонновоанглійська мова, означений артикль, загальновідомість, унікальність, порівняльна конструкція.

Постановка проблеми. Вивчення означеного артикля в англійській мові залишило відбиток у різноманітних дисциплінах, включаючи лінгвістику, філософію, логіку та психологію. Науковці аналізували артикль із багатоманітних теоретичних ракурсів – логічної семантики, функціоналізму, психолінгвістики, обчислювальної лінгвістики та ін. В основному студії ґрунтувалися на, так званій, «референтній функції» артикля, а саме на вживанні іменникового словосполучення з артиклем *the* для виділення суб'єкта, «щоб вирізнити його з-поміж усіх інших суб'єктів в універсамі дискурсу» [5, с. 334], проте недостатньо уваги приділялось іншим функціям англійського означеного артикля. Аналізуючи ранньонновоанглійський означений артикль маємо змогу простежити різноманітність його функцій та їх відповідність сучасним нормам вживання англійського артикля.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Висвітленням питання становлення англійського означеного артикля займалися такі сучасні зарубіжні лінгвісти як: К. Екерт [4], В. Де Мальдер та Е. Карльє [1], Л. Зомерер [7], Р. Ласс [8], У. Донс [2]. Функції артиклів у творах В. Шекспіра висвітлені у праці Е. Еббот [3].

Мета статті полягає у теоретичному обґрунтуванні різноманітності вживання означеного артикля у ранньоновоанглійській мові та порівнянні його функцій з тими, що властиві сучасній англійській мові. Досягнення поставленої мети передбачає здійснення контекстуального аналізу ранньоновоанглійської писемної пам'ятки В. Шекспіра «Приборкання норовливої» [3] на предмет наявності речень, де ранньоновоанглійський означений артикль виконує типові чи нетипові функції по відношенню до сучасного означеного артикля.

Виклад основного матеріалу. У своїй більшості ранньоновоанглійські означені артиклі вживаються у тих самих випадках, що й сучасні. Дослідивши комедію В. Шекспіра, ми виявили, що особливо частими є випадки вживання означеного артикля для позначення предмету чи особи, які є загальновідомими або ж відомими героям твору:

«the shrew Bianca» – означений артикль вживається перед іменем героїні, щоб провести паралель із назвою твору та підкреслити, що саме вона і буде головною героїнею;

«the daughter of Agenor» – Люченціо вживає відоме для читачів ім'я персонажу давньогрецької міфології – царя Аргосу;

«a couch softer and sweeter than the lustful bed on purpose trimm'd up for Semiramis» – ліжко, яке згадується, порівнюється із ліжком усім відомої Семіраміди, тому іменник вживається із означеним артиклем для передачі функції загальновідомості;

«the Cretan strand» – означений артикль вжито для позначення берегів Криту у якості загальновідомої читачам країни.

Окрім того, у Шекспіра часто зустрічаються випадки вживання означеного артикля із іменниками, які носять характер неповторності: «*the world*»; «*the' wind*»; «*the sun*»; «*the air*». Іменник «*he skies*» вжито із означеним артиклем у реченні «*Have I not heard great ordnance in the field, And heaven's artillery thunder in the skies?*»; Іншим прикладом є «*You may go to the devil's dam*», де «*the devil's dam*» носить характер неповторного об'єкта, того йому передує означений артикль.

Також нами було виявлено використання ранньоновоанглійського означеного артикля із назвами титулів: «*the Queen of Carthage*». Зазначимо, що означений артикль і досі вживається із назвами титулами.

Зустрічаються також випадки вживання означеного артикля у поєднанні із прикметником для позначення певної групи осіб: «*the elder*» – у цьому випадку автор має на увазі старших за героя людей.

Означений артикль вживається у цьому творі зі словами, які позначають час доби: «*The morning wears*».

Так як і в сучасній англійській мові означений артикль використовується з іменниками «*weather*», «*world*», «*sea*», напр.: «*For, considering the weather, a taller man than I will take cold*»; «*Now must the world point at poor Katherine*», «*Let all the world say no*», «*Father, 'tis thus: yourself and all the world That talk'd of her have talk'd amiss of her*»; «*Have I not heard the sea?*»

Назвам музичних інструментів також передуює означений артикль: «*Why, then thou canst not break her to the lute?*», «*Why, no; for she hath broke the lute to me*», «*Take you the lute*».

Широко вживаними у творі є прикметники та прислівники у найвищому ступені порівняння, яким передуює означений артикль: «*the coldest fault*»; «*the merest loss*»; «*the dullest scent*»; «*Were he the veriest antic in the world*»; «*score me up for the lying'st knave in Christendom*»; «*She was the fairest creature in the world*»; «*a pot o' th' smallest ale*»; «*the less*»; «*the best horse in Padua*».

Незважаючи на те, що переважна більшість випадків вживання ранньоновоанглійського означеного артикля співпадає із нормами його вживання в сучасній англійській мові, все ж таки нами було знайдено деякі нетипові випадки його вживання.

Зокрема, цікавим є вживання ранньоновоанглійського означеного артикля Шекспіром на місці сучасного нульового:

«*See this dispatch'd with all the haste thou canst*» – абстрактні іменники сучасної англійської мови вживаються саме з нульовим артиклем;

«*the mathematics*», «*the metaphysics*» – назви дисциплін у сучасній англійській мові вживаються із нульовим артиклем.

Окрім того, нехарактерним для сучасної англійської мови є використання означеного артикля із вищим ступенем порівняння прикметників: «*the better dog*» – зазвичай вищий ступінь порівняння прикметника вживається без артикля.

Також у сучасній англійській мові не прийнято вживати артикль перед числівником (якщо тільки це не конструкція з «*of*», напр., «*the two of them*»): «*He that has the two fair daughters*».

Загалом нами було нараховані п'ять випадків нетипового вживання ранньоновоанглійського означеного артикля, що говорить про те, що ранньоновоанглійська мова досить сильно нагадує сучасну англійську. А отже, більшість випадків вживання ранньоновоанглійського означеного артикля у творі В. Шекспіра «Приборкання норовливої» відповідає сучасним нормам англійської мови.

Висновки. Як видно з прикладів, ранньоновоанглійський означений артикль *the* має майже ті ж самі функції, що і сучасний означений артикль. Невідповідність деяких випадків вживання ранньоновоанглійського означеного артикля сучасному означеному артиклю пов'язана з тим, що його вживання ще не зазнало унормування у ранньоновоанглійській мові.

Список використаної літератури

1. De Mulder W. Definite Articles / W. De Mulder, A. Carlier // The Oxford Handbook of Grammaticalization / ed. by H. Narrog, B. Heine. – Oxford: Oxford University Press, 2011. — P. 302-318.
2. Dons U. Descriptive adequacy of Early Modern English grammars. — Berlin: Walter de Gruyter, 2004. — 304 p.
3. Ebbot E. A. A Shakespearean Grammar. An attempt to illustrate some of the differences between Elizabethan and Modern English. – London: Macmillan and Co., 1870. – 511 p.
4. Eckert K. Using Old English to teach the articles *a* and *the* in the classroom: an etymological and visual approach // TESOL Review 3. — 2011. — 13 p.
5. Epstein R. The definite article, accessibility and the construction of discourse referents // Cognitive Linguistics, Volume 12, Issue 4. – Walter de Gruyter, 2002. – P. 333-378.
6. Shakespeare W. The Taming of the Shrew. – Simon & Schuster, 2004. – 304 p.
7. Sommerer L. Old English se: from demonstrative to article. A usage-based study of

nominal determination and category emergence: diss. Dr.phil.: Anglistik und Amerikanistik / Sommerer Lotte. — Wien, 2011. — 371 p.

8. The Cambridge History of the English Language / [ed. by R. Lass]. — Vol. 3: 1476 – 1776. — Cambridge: Cambridge University Press, 2000. — 794 p.

Ольга Мачушник. Функции определенного артикля в произведениях В. Шекспира.

В статье доказывається, що англійський артикль почав придбувати свій сучасний вид уже в ранненоанглійському мові. Контекстуальний аналіз проведено на основі твору В. Шекспира «Укрощення строптивий», проводя паралель з сучасним англійським.

Ключевые слова: ранненоанглійський мові, визначений артикль, загальнознаність, унікальність, порівняльна конструкція.

Olha Machushnyk. The functions of a definite article in works by W. Shakespeare.

The author argues that an English article started acquiring its modern features already during the Early Modern English period. The content analysis is conducted on the basis of W. Shakespeare's work «The Taming of the Shrew» by drawing a parallel with Modern English.

Key words: Early Modern English, definite article, common knowledge, uniqueness, information structure, comparative construction.

УДК 811.11

К. Ю. Терещук

ІНФОРМАЦІЙНО-СТРУКТУРНЕ НАВАНТАЖЕННЯ СЕРЕДНЬОАНГЛІЙСЬКОГО АДВЕРБА ONLY

У статті автор доводить, що середньоанглійському прислівнику only притаманні певні способи маркування старої та нової інформації. Здатність середньоанглійського адверба впливати на інформаційну структуру тексту доводиться за допомогою контекстуального аналізу писемної пам'ятки середньоанглійської мови Дж. Чосера «Кентерберійські оповідання».

Ключові слова: топік, фокус, предикат, суб'єкт, інформаційна структура, середньоанглійська мова.

Постановка проблеми. На сучасному етапі дослідження інформаційно-структурних особливостей речення зростає інтерес до засобів маркування інформації у ньому. З цієї точки зору прислівник є об'єктом дослідження у працях сучасних зарубіжних науковців [1, 3, 4, 5], що займаються дослідженням методів структурування інформації у дискурсі. Аналізуючи прислівник *only* на синтаксичному рівні, маємо змогу простежити його позиційні та маркувальні особливості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Фокусуючі прислівники, а саме *only, even, just* були досліджені такими зарубіжними лінгвістами як Д. Хауманн [3, с. 296-299], Кім Соян [6, с. 6-15], Хільда Хассельгерд [2, с. 252-254]. Відповідно до вищезгаданих досліджень, означеним адвербам властива висока продуктивність у формуванні новизни інформації, тобто маркуванні саме фокусу речення.

Мета статті полягає у теоретичному обґрунтуванні гнучкої позиції прислівника *only* в середньоанглійській мові як маркера таких інформаційно-структурних компонентів, як топік (стара інформація) та фокус (нова інформація) речення. Досягнення поставленої мети передбачає здійснення аналізу середньоанглійської пам'ятки «Кентерберійські оповідання»